

Avoim tieto liikenteessä ja viestinnässä

Lausuntopyyntö LVM/1190/05/2012

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa Liikenteen ja viestinnän avoin tieto –työryhmän raporttiluonnoksesta. Aihe on tärkeä sillä avoin data ja laajemmin koko avoin maailma: avoin lähdekoodi, standardit ja arkkitehtuurit sekä avoin innovaatio on tärkeä voimavara suomalaisen hyvinvoinnin, taloudellisen toimeliaisuuden ja kansalaisvaikuttamisen lisäämiseksi.

Raportti on kattavuudessaan erinomainen katsaus avattavaan tietoon. Jotta raportti auttaisi toimeenpantavissa olevan strategian laatimista, tarvitaan vielä voimakasta priorisointia. Priorisointikierroksen tuloksena on lista toimenpiteistä, joille on nimetty vastuuhenkilö ja aikataulu. Priorisointia varten kerätään näkemyksiä ja mielipiteitä mutta lopullinen priorisointi ja vastuutus tulee tehdä hyöty- kustannusanalyysin perusteella asianomaisten vastuutahojen kanssa. Tiedon avaamisen suunnitelmat tulee sisällyttää asianomaisten toimijoiden vuosisuunnitelmiin, vuosibudjettiin ja palkitsemisjärjestelmiin.

Yksityisen tiedon avaaminen ('midata') on raportissa mukana mainintana. Yritysten tietovarastoissa on valtavasti kansalaisten omistamaa tietoa, jota voitaisiin hyödyntää nykyistä laajemmin. Soveltamismahdollisuuksia on monilla elämän alueilla etenkin energian, terveydenhuollon ja kuluttajakäyttäytymisen alueilla. Liikenteessä soveltamismahdollisuuksia avaa kaikki tiedot, jotka kuvaavat liikkumista kuten anonymisoidut mobiilioperaattorien liikennetiedot. Yksityisen tiedon avaamista vauhdittaisi jos yritysten tulisi luovuttaa henkilöä koskevat tiedot myös sähköisessä muodossa joko henkilölle itselleen tai hänen nimeämälleen taholle.

Raportissa on luonnos kustannusarvioksi. Hyötyjä kuvaava vaikuttavuusanalyysi on jäänyt toistaiseksi hyötyjen lähteiden tunnistamisen tasolle. Olisi helpompi tehdä toimeenpantavia päätöksiä jos myös vaikutuksia olisi arvioitu taloudellisesti. Tarkempi hyöty-kustannusarvio on syytä tehdä osana priorisointivaihetta. Vaikuttavuusanalyysissä tulisi lähteä liikkeelle hallinnonalojen toiminnan tavoitteista ja mittareista ja kytkeä avoin tieto osaksi tavoitteiden toteuttamista. Liikenteen vaikuttavuudessa korostuu turvallisuus. Kestävä kehitys ja kasvihuonepäästöjen vähentäminen tulisi olla myös mukana sekä tavoitteissa että avoimeen tietoon liittyvän päätöksenteon kriteereissä. Kestävän kehityksen liiketoiminta tulee nähdä mahdollisuutena suomalaisille yrityksille kaikilla toimialoilla.

Avoimta tietoa tukeva arkkitehtuuri on keskeinen avoimen tiedon hyödyntämisen ja hallinnan kannalta. Raportissa ehdotetaan liikennealueen metatietoja osaksi Valtiovarainministeriön kansallista Metatietopalvelua. Ehdotamme, että VM:n metapalvelun toteutus aloitetaan LVM:n kanssa liikenteen alueelta. Toteutuksessa hyödynnetään parhaita käytäntöjä kuten Helsinki Region Infosharen toteutusta pääkaupunkiseudun tiedon avaamiseksi. Samalla rakennetaan ja kasvatetaan eri toimialoja ja ilmiöitä kokoava avoimen tiedon kokonaisuus.

Helsingissä 8.2.2013

Oy IBM Finland Ab

Tuomo Haukkoavaara

toimitusjohtaja